

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău - Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Slobozianu Valentin Xxxxx, anul nașterii xxxxx, domiciliat în comuna Xxxxx, raionul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 20.03.201- 20.11.2018;

2. Instanța de apel: 19.12.2018 - 19.02.2019;

3. Instanța de recurs: 15.04.2019 - 18.06.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentință Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 20 noiembrie 2018, Slobozianu Valentin Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la amendă în mărime de 700 unități convenționale adică 35 000 lei.

Acțiunea civilă depusă de partea vătămată Slobozian Natalia s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la inculpatul Slobozianu Valentin în beneficiul lui Slobozian Natalia prejudiciul material în sumă de 2820 (două mii opt sute douăzeci) lei și prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de acuzatorul de stat s-a admis integral și s-a încasat de la Slobozianu Valentin în folosul statului 1680 lei, cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea expertizei nr. 34/12/4-R-175 din 15.09.2017.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Slobozian Valentin, la data de 14 august 2017, aproximativ pe la orele 00:30, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în domiciliul cet. Slobozian Natalia, domiciliată în com. Xxxxx, r-l Xxxxx, de unde pe ascuns a sustras 100 lei și 50 euro, care conform cursului oficial al BNM din 14 august 2017, constituia suma de 1050 lei, în total în sumă de 1150 lei, cauzând părții vătămate daună materială în proporții considerabile.

3. Sentința, menționată, a fost atacată cu apel de către apărătorul Cotovici Eugeniu în numele inculpatului Slobozianu Valentin, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a

înceta procesul penal în privința lui Slobozianu Valentin din lipsa componenței infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, conform probelor administrate atât la faza de urmărire penală cât și cercetate în instanța de fond cu certitudine a fost constatat faptul că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 1150 lei. Prejudiciu care la momentul comiterii faptei constituia obiectul componenței infracțiunii prevăzute de art. 186 Cod penal, din motiv că depășea 20% din salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2017.

Dar, conform Hotărârii Guvernului nr.54 din 17.01.2018 (Publicat în Monitorul Oficial nr. 18-26/60 din 19.01.2018) cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2018, a fost aprobată suma de 6150 lei, respectiv 20% din suma data constituie – 1230 lei.

Reieșind din faptul că prejudiciul cauzat prin infracțiune la momentul pronunțării sentinței nu putea forma obiectul componenței infracțiunii imputate, astfel acțiunile descrise în actul de învinuire și-au pierdut caracterul infracțional, procesul în privința inculpatului urma a fi încetat.

Conform prevederilor art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Astfel, apărarea consideră că sentința, în partea penală urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei și din circumstanțele expuse și criticile aduse împotriva hotărârii adoptate, urmează a fi pronunțată o decizie de achitare în privința inculpatului Slobozianu Valentin.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, a fost admis apelul, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care procesul penal în privința lui Slobozianu Valentin în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, a fost încetat pe motiv că fapta inculpatului constituie contravenție. Procesul contravențional în privința lui Slobozianu Valentin, pe art. 105 Cod Contravențional, a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție prevăzut la art. 30 Cod Contravențional. În rest prevederile sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond, la pronunțarea sentinței, a apreciat probele corespunzător, însă eronat a atras inculpatul la răspundere penală.

Instanța de apel, analizând și apreciind probele, la capitolul respectiv, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că:

Slobozian Valentin, la data de 14 august 2017, aproximativ pe la orele 00:30, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în domiciliul lui Slobozian Natalia, domiciliată în com. Xxxxx, r-l Xxxxx, de unde pe ascuns a sustras 100 lei și 50 euro, care conform cursului oficial al BNM din 14 august 2017, constituia suma de 1050 lei, în total în sumă de 1150 lei, cauzând părții vătămate daună materială în proporții considerabile.

Având că fapta prejudiciabilă ce i se impută inculpatului prin prezenta sentință a fost comisă la 14.08.2017, însă în speță guvernează prevederile art. art. 8, 10 alin.(1) Cod penal, art.18 Cod contravențional, instanța de apel a aplicat în privința inculpatului prevederile legale în vigoare la momentul judecării cauzei în instanța de apel.

Prin urmare, acțiunile inculpatului nu prezintă gradul prejudiciabil al infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, încadrarea acțiunilor urmând a fi făcută în baza art. 105 Cod Contravențional.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cum ar fi declarațiile părții vătămate Slobozian Natalia (f.d. 149-151); declarațiile martorului Slobozian Nicolai (f.d. 152-153); procesul-verbal de cercetarea la fața locului din 14.08.2017, prin care s-a cercetat locul comiterii infracțiunii (f.d. 13-15).

Astfel, instanța de apel analizând probele din dosar, cercetate în ședința de judecată prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a stabilit cu certitudine că acțiunile lui Slobozian Valentin urmează a fi încadrate în baza art. 105 Cod contravențional, adică sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, însușire, delapidare, abuz de serviciu sau escrocherie.

Instanța de apel, analizând și apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității, le-a apreciat ca ne fiind veridice, or pe de o parte astfel de depoziții reprezintă o metodă de eschivarea de la răspunderea ce urmează să o poarte inculpatul pentru comiterea faptei prejudiciabile, iar pe de altă parte declarațiile inculpatului sunt combătute prin probele analizate, mai mult, apărarea în apelul depus nu și-a exprimat dezacordul cu sentința instanței de fond în partea în care s-a constatat că Slobozian Valentin a pătruns în domiciliul lui Slobozian Natalia, de unde pe ascuns a sustras 100 lei și 50 euro.

Aferent motivelor expuse supra, instanța de apel a considerat că procesul penal de învinuirea a lui Slobozian Valentin, în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, urmează a fi încetat.

Având în vedere că de la momentul comiterii de către Slobozianu Valentin a faptei prejudiciabile a expirat un termen de aproximativ un an și 6 luni, persoana nominalizată nu poate fi sancționată contravențional reieșind din prescripția

răspunderii contravenționale, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) și alin. (2) Cod Contravențional.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs ordinar* de către procuror, care indicând la temeiurile de casare a deciziei pct. 6) și 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei, cu menținerea sentinței deoarece, apelul a fost greșit admis.

În motivarea recursului procurorul a indicat că, instanța de apel nu a avut nici un temei prevăzut de lege pentru a aplica asupra situației reținute de către instanța de fond o altă normă decât cea aplicată la adoptarea sentinței.

Pentru a determina în sensul prevederilor art. 126 Cod penal a proporției daunei materiale cauzate părții vătămate Slobozian Natalia, instanța de apel urma să țină cont de faptul că prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1233 din 09.11.2016 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2017, a fost aprobat cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5600 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

În astfel de circumstanțe, de mici proporții urma a se considera la situația anului 2017 valoarea bunurilor sustrase... sau valoarea pagubei pricinuite care nu depășea suma de 1 120 lei.

Acuzarea consideră că, instanța de apel la adoptarea deciziei, deși a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, greșit a aplicat la caz normele materiale privind stabilirea proporției daunei materiale cauzate părții vătămate, fapt care în consecință a condiționat calificarea greșită a faptei săvârșite efectiv de către inculpat.

În contextul celor expuse, se reține că instanța de apel greșit a admis apelurile părții apărării, aceasta devreme ce argumentele invocate în sprijinul soluției dispuse vin în contradicție cu probatoriul cauzei și respectiv a normelor materiale aplicabile spației.

Totodată, invocă că în contradictoriu cu soluția dată pe această dimensiune de către instanța de apel, instanța de fond a respectat cu exactitate regulile impuse la calificarea faptei săvârșite de către inculpat.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Cașu Iulian în numele inculpatului, a depus referință privind opinia asupra recursului declarat de către procuror, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece criticile formulate de recurent au constituit obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, fiind respectate prevederile art. 414 alin. (3) și 417 alin. (1) pct. 7), 8) Cod de procedură penală, iar probele prezentate au primit o apreciere justă, concluziile instanței de apel au rezultat din circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea parțială

sau totală a hotărârii atacate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Procurorul în recursul declarat critică, aspectul de ilegalitate privind greșita soluție cu privire la încetarea procesului penal în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție, pe care Colegiul penal lărgit o consideră ca întemeiată.

În acest context, reieșind din materialele cauzei penale supuse judecării, instanța de recurs reține, că Slobozianu Valentin de către prima instanță a fost recunoscut vinovat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție, totodată procesul contravențional în privința lui Slobozianu Valentin, în baza art. 105 Cod Contravențional, a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție, prevăzut la art. 30 Cod Contravențional, în rest sentința a fost menținută.

Astfel, la adoptarea soluției, cu referire la recalificarea acțiunilor lui Slobozianu Valentin din prevederile art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în baza art. 105 Cod contravențional, instanța de apel a menționat, că *„fapta prejudiciabilă ce i se impută inculpatului prin prezenta sentință a fost comisă la 14.08.2017, însă în speță guvernează prevederile art. 8 Cod penal, Colegiul va aplica în privința inculpatului prevederile legale în vigoare la momentul judecării cauzei în instanța de apel. Astfel, potrivit Hotărârii privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, nr. 21 din 18.01.2019, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pe anul 2019, este în mărime de 6975 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. Totodată, Colegiul stabilește, că potrivit art. 18 Cod contravențional al Republicii Moldova, se consideră de mici proporții valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite, care la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei. ... sau valoarea pagubei pricinuite care nu depășește suma de 1395 lei”*. Prin urmare, instanța de apel a constatat că acțiunile inculpatului nu prezintă gradul prejudiciabil al infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, încadrarea acțiunilor urmând a fi făcută în baza art. 105 Cod Contravențional.

Analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, Colegiul penal lărgit consideră, că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că, fapta incriminată inculpatului a fost săvârșită la data de 14 august 2017, iar la data săvârșirii infracțiunii dauna materială cauzată părții vătămate constituia 1150 lei, iar mărimea acestei daune a rămas constantă pe tot parcursul procesului penal.

Astfel, instanța de apel greșit a aplicat prevederile art. 18 Cod contravențional, raportate la prevederile art. 8 și 10 alin. (1) Cod penal, concluzionând eronat că are relevanță la calificarea faptei mărimea daunei cauzate la momentul adoptării deciziei, făcând referire la salariul mediu pe economie pentru anul 2019, când fapta a avut loc în anul 2017.

Totodată Colegiul penal lărgit reține că această constatare a instanței de apel contravine și prevederilor art. 18 Cod contravențional, care stipulează că se consideră de mici proporții valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

În urma celor expuse, Colegiul penal lărgit atestă că, prima instanță just pentru a determina proporțiile daunei materiale cauzate părții vătămate Slobozean N., în sensul prevederilor art. 126 Cod penal, a ținut cont de Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1233 din 09.11.2016, privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pe anul 2017, momentul comiterii faptei, ce constituie suma de 5600 lei. Astfel, mici proporții la situația anului 2017, constituie valoarea bunurilor sustrase sau valoarea pagubei pricinuite, care nu depășește 20% din cuantumului de 5600 lei, astfel care nu depășește 1120 lei, însă în speță dauna materială constituie 1150 lei.

Totodată, în conformitate cu art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța de apel deși a dat o apreciere justă probatoriului prezentat în cauză, incorect a interpretat normele materiale privind stabilirea proporției daunei materiale cauzate părții vătămate, fapt ce a condiționat calificare greșită a acțiunilor inculpatului în baza art. 105 Cod contravențional. La acest capitol Colegiul penal lărgit, consideră că sunt corecte concluziile primei instanțe precum că, prin acțiunile sale intenționate, Slobozianu V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, or mărimea daunei cauzate părții vătămate în sumă de 1150 lei, depășește suma de 1120 lei, adică 20% din cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul 2017, la data săvârșirii faptei.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs, consideră că prima instanță a reținut corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către Slobozianu Valentin și a dispus întemeiat condamnarea ultimului în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

La fel, instanța de recurs consideră, că prima instanță a realizat o individualizare corectă a pedepsei, atât sub aspectul cuantumului cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

Rezumând cele expuse, prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocate de recurent, și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, fiind stabilite erorile de drept invocate de către procuror.

În contextul celor statuate, Colegiul penal lărgit atestă că sentința este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază, că apelul declarat de avocatul Cotovici E. în numele inculpatului greșit a fost admis, din care considerente decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu menținerea sentinței adoptate de prima instanță, în privința lui Slobozianu Valentin.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău - Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019 și menține fără modificări, sentința Judecătoriei Căușeni sediu Ștefan Vodă din 20 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Slobozianu Valentin Xxxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor